

J.J. Cremer.

Het overlijden van jhr. Alexander Lodewijk Tjarda van Starkenborch Stachouwer¹ op 14 augustus 1872 in de Keltische zee.

Nadat Berend Jans Bijl², de kapitein van de schoener 'Krommenie', de stad Paramaribo had bereikt schreef hij een brief³ aan de reder⁴ P. H. Kaars Sijpesteijn. In die brief schreef hij onder andere over een sterfgeval op de boot. Het betrof jhr. Alexander Lodewijk Tjarda van Starkenborch Stachouwer⁵. Deze Alexander was een zoon van Louise H.H. Cremer (een zus van J.J. Cremer) en de kunstschilder jhr. Jacobus Nicolaas Tjarda van Starkenborgh Stachouwer.

Alexander is op 9 september 1855 geboren in Materborn bij Kleef, waar zijn vader werkte als kunstschilder. Medio augustus 1872 is de Krommenie met Alexander aan boord vertrokken vanuit Nederland naar Paramaribo Suriname.

Aquarel van de Krommenie uit 1864.

Alexander zou op de Krommenie opgeleid worden tot zeeman. Alexander was nog maar enkele dagen onderweg toen hij op 14 augustus 1872 over boord sloeg in de Keltische zee ter hoogte van Bretagne.

Zijn ouders kregen begin november bericht over het overlijden van hun zoon. In de aankondiging van zijn dood in de kranten schrijven zij dat ze op 2 november de hartverscheurende tijding hadden

¹ Van Alexander is geen afbeelding bekend.

² Berend Bijl werd geboren op 16 september 1830 te Veendam. Hij trouwde met Elizabeth Hazewinkel. Berend overleed op 19 april 1895 te Kerklaan gemeente Veendam, 64 jaar oud.

³ Er zijn twee extracten in het bezit van het Archief Groningen.

⁴ Pieter Hendrik Kaars Sijpesteijn (1834-1903), gehuwd met Maartje Vis (1834-1879). Hij was naast zeildoekfabrikant en olieslager ook assuradeur en een der laatste particuliere reders in Nederland. Hij handelde onder eigen naam (PHKS).

⁵ https://nds.wikipedia.org/wiki/Jacobus_Nicolaas_Tjarda_van_Starkenborgh_Stachouwer

ontvangen dat hun nog jonge zoon door het slingeren van de boot zijn graf had gevonden in de golven. Zijn lichaam is nooit gevonden. In het archief van Groningen is een beschrijving aangetroffen van het noodlottig ongeval van Alexander. Het verslag staat verder op in de tekst.

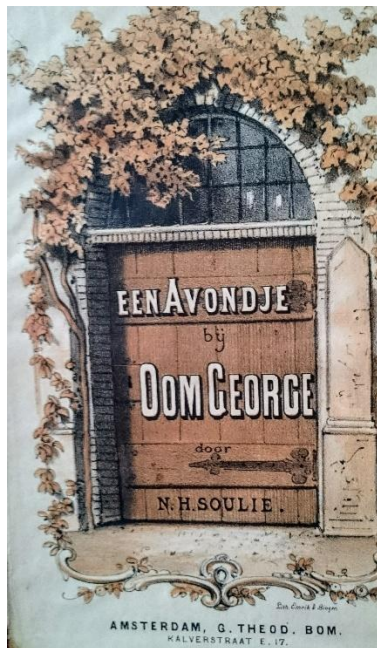
* * Heden ontvingen wij de voor ons zoo hartverscheurende tijding, dat onze teedergeleefde zoon ALEXANDER LODEWIJK, op den 14^{den} Augustus ll., in den jeugdigen ouderdom van bijna 17 jaren, door den dood aan ons ontrukkt werd.

Op eene reis naar *Suriname* vond hij, door het slingeren van het schip, zijn graf in de golven.

J. N. TJARDA VAN STARKENBORGH STACHOUWER.
L. H. H. TJARDA VAN STARKENBORGH STACHOUWER — CREMER.

DUSSELDORP, 2 November 1872.

Louise, die veel last had van hoofdpijn, is de klap nooit te boven gekomen. Na zijn dood is ze onder het pseudoniem H.H. Soulie, soms ook N.H. Soulie, gaan schrijven.

Nadat haar man in 1895 was overleden ging het helemaal mis met Louise. In 1896 stierf ze in een psychiatrische inrichting in Zutphen.

Heden overleed te Zutphen, na een langdurig lijden, onze geliefde Zuster en Behuwdzuster, Vrouwe LOUISE HENRIETTE HELENA CREMER, Douairière Jonkheer J. N. TJARDA v. STARKENBORGH STACHOUWER, in den ouderdom van 67 jaar.

Wed. Dr. R. BENNINK JANSSENIUS—CREMER.

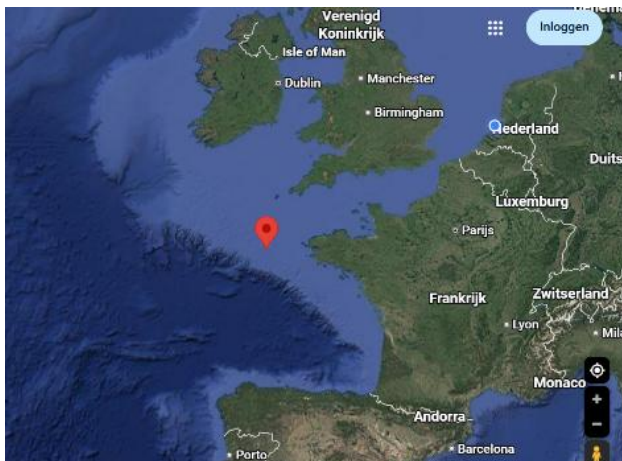
C. F. CREMER.
L. CREMER—TROOST.
C. HOOGVLIET—CREMER.
W. HOOGVLIET.

NIJMEGEN, 15 Juli 1896. (15452)
Volstrekt eenige kennisgeving.

Extract uit den brief van Berend Jans Bijl⁶, kapitein van het schoenerschip Krommenie⁷, geschreven in Paramaribo 30 september 1872 aan H.P. Kaars Sijpesteijn, de eigenaar van het schip.

Extract:

Nu moet ik Uw evenwel een treurige tijding mede deelen. De persoon A.L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, die op de Krommenie opgeleid zoude worden tot den zeemanstand is in den morgen van den 14 aug. l.l. overboord gevallen en verdronken op 48 18 N Br 6 50 W l⁸.

Plek waar Alexander over boord viel.

Zie hier, patroon, hoe de zaak is voorgevallen. Met mijne wachtgenooten de wacht ten 4 uur hebbende betrokken nam ik om ongeveer 6 uur zelf het roer, zond den kok heen om zijn vuur aan te maken en zeide tegen een ander het dek af te schrobben, terwijl van Starkenborgh zoo veel hij kon behulpzaam zoude zijn. Starkenborgh nam een puts en haalde daarmede water van buiten boord op. Hier mede zal hij ongeveer 10 minuten bezig geweest zijn, als wanneer hij (waarschijnlijk door het overhalen van het schip) het evenwigt verloor en overboord viel.

Dadelijk draaide ik het roer aan bij – wij liepen met volle zeilen. om de 5 mijlen⁹ – riep het volk overal, de chinezen sprongen toe en in 5 minuten – misschien nog minder, was de sloep met den stuurman en 2 matrozen bemand – de ongelukkige achterna – terwijl ik hun de richting aanwees waar de drenkeling verbleef. Slechts nog eens zag ik hem toen hij even boven water kwam. Na ruim een half uur zoeken keerde de stuurman terug met de sloep, waarin – daar zij door het over boord werpen vrij wat geleden had – hevig het water drong zoodat het volk genoeg te doen had, het er uit te scheppen.

Het was niet mogelijk geweest den drenkeling te redden Te zeven ure ruim zetten wij onze reis weder voort, deze gebeurtenis bij ons allen een treurigen indruk achter latende.

Copie.

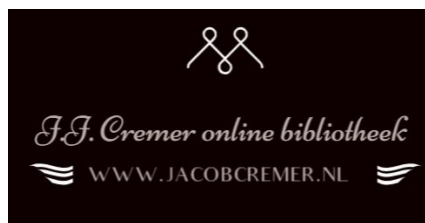
⁷ Bijl voer van 1872 - 1875 op de "Krommenie".

⁸ 48°18'00.0"N 6°50'00.0"W

⁹ Met een snelheid van ca. 5 mijl.

* * Voor de vele en treffende bewijzen van deelneming,
ondervonden bij het zoo smartelijk verlies van onzen teeder
geliefde zoon, betuigen wij hierdoor onzen hartelijken
dank.
J. N. TJARDA VAN STARKENBORGH STACHOUWER.
L. H. H. TJARDA VAN STARKENBORGH
STACHOUWER, **CREMER.**
DUSSELDORF, 23 Dec. 1872.

Laatst bijgewerkt: 9 maart 2026.

www.jacobcremer.nl